

לטרף מנכסים משועבדים שביד אחרים בשביל "כתובת בנין דכרין", היות וזכות "כתובת בנין דכרין" הינה ירושה [ירתון תנן], ולא חוב הנגבה מנכסים משועבדים ["יסבון תנן"].

דאי סלקא דעתין "כתובת בנין דכרין" **טרפה ממשעבדי** כי היא נגבית בתורת חוב [יסבון תנן] ולא בתורת ירושה, אם כן **ליתו בני ראשונה ולטרפינהו לבני שניה** [יבואו בני הראשונה ויטרפו את מה שגבו בני השניה], (3) שהרי בני הראשונה הם, וחובם קדם לחוב בני השניה. (4)

לשניהם אין נוטלים בני הראשונה "כתובת בנין דכרין" אלא אם כן יש מותר דינר מעבר לשתי הכתובות?

מדלא קתני במשנתנו — שמשמע ממנה שאם יש כדי שתי הכתובות יטלו בני הראשונה "כתובת בנין דכרין" — שדין זה הוא דוקא: **"אם יש שם מותר דינר"**. (2)

ג. **ושמע מינה** עוד ממשנתנו ששנינו: שניה וירשיה קודמין לירשי ראשונה:

כתובת בנין דכרין לא טרפה ממשעבדי [אין

היתה בסך אלף זוז, אין אומרים שיטלו בני החיה את כתובתם, ואת המאה הנותרים יטלו בני המתה כחלק מ"כתובת בנין דכרין" שלהם, ואף שיש כאן מותר דינר היינו אותן תשע המאות שנטלו בני החיה, "כיון דאי הוו שקלי — בני המתה — כתובת אמן, מיעקרא נחלה דאורייתא, כי לא היה שם מותר דינר, אף על פי שפרעו כתובת השניה לית כאן כלל כתובת בנין דכרין, כיון שלא היה שם מותר דינר יתר על כתובת אמן".

3. הקשה בספר "הפלאה", והרי יתירה מכך היתה צריכה הגמרא להקשות, למה קודמין בני השניה לראשונה, והרי אם "יסבון תנן", כיון שאמם קדמה יטלו הם תחילה, ובהכרח ש"ירתון תנן", וממילא נדע שלא טרפה ממשעבדי! וראה שם מה שכתב בזה; ומדברי הר"ן והריטב"א נראה, שאכן הבינו כן את קושיית הגמרא, ראה שם, וראה היטב ב"פני יהושע".

4. א. לכאורה צריך ביאור עיקר הנידון אם כתובת בנין דכרין טרפא ממשעבדי, שהרי בהכרח שלא הוריש האב קרקעות ליתומים,

2. א. ביארו התוספות, שאף על גב שבעיקר דין המשנה דהיינו "שניה וירשיה קודמין לירשי ראשונה" אין צריך מותר דינר, שאין שייך זה אלא לענין הדיוק מן המשנה דמשמע שאם יש בנכסים כדי שתי הכתובות נוטלים בני הראשונה, מכל מקום היתה צריכה המשנה לשנות "אם יש שם מותר דינר"; וראה תוספת ביאור בדבריהם ב"פני יהושע".

ובפשוטו כוונתם היא, שתשנה המשנה: "בני השניה קודמין לבני הראשונה אם יש שם מותר דינר", ואף שלענין הקדימה אין צריך מותר דינר, מכל מקום הדיוק אינו אלא כשיש שם מותר דינר, ואולם אי אפשר לפרש כן, שהרי אם יש שם מותר דינר שוב לא שייך קדימה לשניה, שהרי אלו ואלו נוטלין כתובת אמן, [ודוחק לומר ככוונתם: "אם יש שם מותר דינר ממטלטלין" שאינם משתעבדים לכתובה].

ובהכרח שכוונתם לומר, שתכתוב המשנה את הדין המשמע מן הדיוק בהדיא, ותכתוב בדין זה שהוא דוקא "אם יש שם מותר דינר".

ב. כתב הרא"ש בסימן ב, שאם היתה כתובת האשה שמתה בחייו סך אלף זוז, וכתובת זו שמתה אחריו בסך תשע מאות זוז, וירשת האב